

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4To/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819010320
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Ševčovič
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7819010320.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Ševčoviča a sudcov JUDr. Zuzany Homzovej a JUDr. Miroslava Baňackého, v trestnej veci proti obžalovanej H. R., pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Tr. zák., na verejnom zasadnutí konanom dňa 2. septembra 2020, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 27.11.2019, sp. zn. 3T/94/2019 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodil obžalovanú H. R., rodenú Z., spod obžaloby pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Tr. zák., ktorého sa mala dopustiť tak, že

obžalovaná ako matka maloletých detí H. R., nar. XX.XX.XXXX a K. R., nar. XX.XX.XXXX, napriek uzneseniu Okresného súdu Rožňava sp. zn. 5P/80/2014-522 zo dňa 04.05.2018, vykonateľnému dňa 04.05.2018, ktoré v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/181/2018-633 zo dňa 19.07.2018, a ktorým súd vydal neodkladné opatrenie o dočasnej úprave stykov otca K. R. s maloletými deťmi H. a K. R. do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci určenia výživného a úpravy stykov otca s maloletými deťmi na čas po rozvode tak, že otec sa dočasne bude s maloletými deťmi stýkať každý druhý a štvrtý víkend v mesiaci v sobotu od 09:00 hod., kedy si maloleté deti prevezme od matky pred jej bytom, do nedele do 17:00 hod., kedy maloleté deti matke na uvedenom mieste odovzdá, pričom matka bude povinná maloleté deti na dočasný styk s otcom pripraviť a odovzdať a prevziať ich od otca v stanovený čas a na stanovenom mieste, obvinená otcovi maloletých detí opakovane, najmä v období od dňa 12.01.2019 až do dňa 24.06.2019, neumožnila styk s maloletými synmi, a to najmä počas dní od 12.01.2019 do 13.01.2019 a od 27.04.2019 do 28.04.2019 ani s jedným z nich a počas dní od 09.02.2019 do 10.02.2019, od 23.03.2019 do 24.03.2019 a od 13.04.2019 do 14.04.2019 so synom H., kedy maloleté deti bez vážneho dôvodu nepripravila na styk s otcom a ako dôvod uvádzala, že idú ku kamarátovi, nechcú byť s otcom, ponechávala to na rozhodnutie maloletých, do ktorého im odmietla zasahovať, plánovala im v stanovených termínoch výlety a poukazovala na nevhodné zafajčené prostredie v mieste bydliska otca,

pretože tento skutok nie je trestným činom.

Proti tomuto rozsudku, bezprostredne po jeho vyhlásení, odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku zahlásil odvolanie okresný prokurátor, ktoré odôvodnil tak, že nesúhlasí s názorom okresného súdu, že v zmysle ustanovenia § 349 Tr. zák. sa musia paušálne, pri akomkoľvek type rozhodnutia, prv využiť všetky opatrenia v civilnom procese smerujúce k výkonu rozhodnutia súdu, a až potom môžu prísť na rad prostriedky trestného práva. Bezvýsledné použitie opatrení v civilnom procese smerujúcich k výkonu rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých sa totiž vyžaduje iba v

prípade konania páchatel'a v zmysle prvej aliney citovaného ustanovenia. Pokiaľ ide o konanie páchatel'a podľa druhej aliney ustanovenia § 349 Tr. zák., na jeho trestnosť postačuje úmyselné neplnenie výkonu neodkladného opatrenia, a teda bezvýsledné použitie opatrení v civilnom procese nie je potrebné. Prokurátor dal do pozornosti, že marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Tr. zák. sa možno dopustiť aj opomenutím konania, na ktoré bol páchatel' povinný podľa rozhodnutia súdu. V predmetnej veci išlo o opomenutie povinnosti obžalovanej ako matky riadne pripraviť maloleté deti na stretnutie s otcom, pričom riadna príprava na stretnutie nespočíva iba vo fyzickej a materiálnej stránke, ale podstatnou je aj psychická stránka. Je nespochybniteľné, ako to uvádza aj okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, že prvoradým je záujem dieťaťa a dieťa má právo budovať si vzťah a stretávať sa s obidvomi rodičmi, ktorí by mali nájsť vzájomnú dohodu a konať výhradne v záujme dieťaťa. Zo znaleckého posudku znalkyne Mgr. Z. Z. č. XX/XXXX zo dňa 24.4.2018 podaného v civilnom konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava sp. zn. 5P/80/2014 pritom okrem iného vyplýva, že deti túžia po kontakte s otcom a nie sú žiadne prekážky pre to, aby sa styk nerealizoval, ani maloletý H. neodmieta otca ako rodiča, vyjadruje želanie s ním byť, aj napriek negatívnym reakciám okolia, konkrétne matky, ktorá sa o otcovi podľa slov maloletého nevyjadruje práve pozitívne, je voči nemu kritická aj v prítomnosti detí. Maloletý K. zároveň uviedol, že matka im nedovolí chodiť k otcovi častejšie.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil Okresnému súde Rožňava na nové prejednanie a rozhodnutie.

K odvolaniu okresného prokurátora sa vyjadrila aj obžalovaná prostredníctvom svojej obhajkyne tak, že napadnutý rozsudok je zákonný, napadnuté výroky rozsudku riadne odôvodnené, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Poukázala na ustanovenie § 349 Tr. zák., kde zákon taxatívne stanovuje, že marenia úradného rozhodnutia podľa § 349 Tr. zák. sa dopustí ten, kto po tom, čo sa proti nemu bezvýsledne použili opatrenia v civilnom procese smerujúce k výkonu rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí, marí výkon takéhoto rozhodnutia, alebo dohody alebo kto marí výkon neodkladného opatrenia uloženého v civilnom procese na ochranu osôb ohrozených násilím alebo vo veciach starostlivosti súdu o maloletých.

V posudzovanom prípade ale k žiadnemu výkonu neodkladného opatrenia nedošlo. Má za to, že existencia samotného neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti súdu o maloletých nemôže zakladať trestnosť v zmysle § 349 ods. 2 Tr. zák. kým sa nepristúpilo v civilnom konaní k opatreniam smerujúcim k zabezpečeniu výkonu tohto rozhodnutia, pretože tým nie je naplnený znak skutkovej podstaty marí „výkon“ rozhodnutia. Neodkladné opatrenie o úprave stykov rodičov s deťmi sa nevykonáva bezprostredne po nadobudnutí jeho vykonateľnosti, ale na jeho výkon má zákon predpísaný postup. Ďalej poukázala na to, že nebolo preukázané ovplyvňovanie dieťaťa matkou. Aj v súlade s princípmi zakotvenými v Dohovore o právach dieťaťa je vylúčené, aby ktorýkoľvek z rodičov nútil dieťa k plneniu povinností všetkými prostriedkami.

Záverom uviedla, že trestnoprávna ochrana sa neposkytuje vydanému vykonateľnému neodkladnému opatreniu, ak nebolo začaté konanie o jeho výkone jedným zo zákonných dôvodov. V prejednávanej veci žiadny návrh na výkon rozhodnutia, či už na návrh otca alebo ex officio neexistuje. Okresný súd správne poukázal aj na doterajšiu súdnu prax z hľadiska naplnenia skutkovej podstaty prečinu (judikát rozsudok NS SR 5Tdo 24/2010).

V konaní došlo k nezákonnému obvineniu obžalovanej, nakoľko podľa § 349 Tr. zák. najprv museli byť bezvýsledne použité mimotrestné opatrenia občianskoprávneho charakteru smerujúce k výkonu a až následné úmyselné konanie smerujúce k zmareniu výkonu takéhoto neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti o maloletého by bolo možné posúdiť ako prečin podľa § 349 Tr. zák. Navrhla zamietnuť odvolanie a potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako zákonný a spravodlivý.

Na základe podaného odvolania krajský súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora nie je dôvodné.

Okresný súd po vykonanom dokazovaní obžalovanú H. R. oslobodil spod skutku obžaloby právne kvalifikovaného ako prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Tr. zák., pretože tento skutok nie je trestným činom.

V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd poukázal na § 349 Tr. zák., podľa ktorého prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia sa dopustí ten, kto po tom, čo sa proti nemu bezvýsledne použili opatrenia v civilnom procese, smerujúce k výkonu rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí, marí výkon takého rozhodnutia alebo dohody alebo kto marí výkon neodkladného opatrenia uloženého v civilnom procese na ochranu osôb ohrozených násilím alebo vo veciach starostlivosti súdu o maloletých.

Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že rozhodnutie v dôsledku konania páchatel'a nie je vykonané a vykonať ho nie je možné alebo len s veľkými ťažkosťami resp. za podstatne sťažených podmienok.

Podľa § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

Podľa § 376 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (CMP) ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia konanie o výkone neodkladného opatrenia nariadi súd vždy aj bez návrhu.

V danom prípade upriamil pozornosť v nadväznosti na ustanovenie § 367 ods. 3 CMP na to, že podľa jeho názoru je rozdiel medzi vykonateľnosťou neodkladného opatrenia a výkonom rozhodnutia neodkladného opatrenia. Je nepochybné, že neodkladné opatrenie ako forma rozhodnutia je vykonateľné jeho vyhlásením, prípadne jeho vyhotovením, čo však znamená, že účastník konania môže podľa tohto rozhodnutia konať ihneď a využívať právo, ktoré mu bolo priznané, na rozdiel od iných rozhodnutí, kde vykonateľnosť rozhodnutia môže byť upravená rozdielne. Ako však zo znenia príslušných ustanovení CMP vyplýva, zákon pozná aj výkon rozhodnutia neodkladného opatrenia, čo znamená, že ak povinný účastník nebude plniť dobrovoľne to, čo mu neodkladné opatrenie ukladá, môže sa prikrčiť na návrh, a v tomto prípade bez návrhu, k výkonu samotného rozhodnutia, čo má však predpísané postupy a spôsoby.

Ustanovenie § 349 Trestného zákona jasne ustanovuje, že sa musia prv využiť všetky opatrenia v civilnom procese smerujúce k výkonu rozhodnutia súdu, pričom prostriedky trestného práva sú až krajným spôsobom k dosiahnutiu priznaného práva, až po tom, keď sa bezvýsledne využijú všetky prostriedky civilného práva. Znamená to, že k trestnému postihu páchatel'a by mohlo dôjsť v danom prípade až za situácie, kedy sa nariadilo konanie o výkone neodkladného opatrenia a páchatel' by úmyselným konaním maril výkon takéhoto neodkladného opatrenia v rámci konania o jeho výkone. V danom prípade je teda zrejmé, že obžaloba proti obžalovanej H. R. bola podaná predčasne, pretože konaním menovanej nedošlo k naplneniu zákonných znakov skutkovej podstaty žalovaného prečinu. Vo veci vôbec neprebíha konanie o výkone rozhodnutia, čo treba odlišovať od situácie, že pôvodné neodkladné opatrenie je vykonateľné.

Nie zanedbateľnou skutočnosťou je aj okolnosť, že po úprave skutkovej vety došlo len k 6. prípadom, kedy nebol naplnený obsah vydaného neodkladného opatrenia, pričom nie je vylúčené, že v týchto prípadoch svedok R. bol dostatočne uzročený s tým, že dieťa z vlastnej vôle odmietlo k nemu ísť, čo mohol akceptovať s tým, že nemal záujem dieťa nútiť.

Maloleté dieťa má právo poznať a stretávať sa s obidvoma rodičmi, budovať si s nimi vzťah, pretože sa jedná o najbližšie osoby v jeho živote. V tomto smere by mali obaja rodičia nájsť vzájomnú dohodu a konať výhradne v záujme dieťaťa. Ako vyplýva z ustanovenia čl. 5 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. v znení zmien a doplnkov, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V tomto smere musia postupovať aj orgány činné v trestnom konaní, súdy

a subjekty poskytujúce pomoc obetiam, ktoré sú povinné v prípade obzvlášť zraniteľnej obete, ktorou je dieťa, prihliadať na najlepší záujem dieťaťa (§ 3 ods. 8 Zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Rovnako túto povinnosť upravuje čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach detí, podľa ktorého záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch, týkajúcich sa detí. Medzinárodné zmluvy a dohovory v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky majú v tomto smere prednosť pred zákonmi.

Posudzujúc základné znaky skutkovej podstaty žalovaného prečinu okresný súd mal za to, že aj v zmysle zaužívanej súdnej praxe (napr. rozsudok NS SR 5Tdo 24/2010) neboli naplnené konaním obžalovanej všetky zákonom stanovené znaky tejto skutkovej podstaty.

Odvolačný súd je toho názoru, že okresný súd postupoval správne a v súlade so zákonom pri zisťovaní skutkového stavu veci, keď na hlavnom pojednávaní vykonal všetky dostupné a potrebné dôkazy, tieto jednotlivo aj vo svojom súhrne náležite vyhodnotil a dospel tak ku správnym skutkovým zisteniam.

Skutkový stav ustálený okresným súdom si v plnom rozsahu osvojil preto aj odvolací súd.

Pokiaľ ide o skutkové zistenia okresného súdu, aj vo vzťahu k odvolacím námietkam okresného prokurátora odvolací súd zistil, že tieto sú podrobne rozobraté vrátane hodnotenia vykonaných dôkazov v odôvodnení preskúmaného rozsudku.

Keďže odvolací súd sa so zisteniami okresného súdu stotožňuje, odkazuje na dôvody napadnutého rozsudku a dodáva, že podľa § 349 Tr. zák. kto po tom, čo sa proti nemu bezvýsledne použili opatrenia v občianskom súdnom konaní smerujúce k výkonu rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí, marí výkon takého rozhodnutia alebo dohody, alebo kto marí výkon predbežného opatrenia uloženého v občianskom súdnom konaní na ochranu osôb ohrozených násilím alebo vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

Objektom tohto trestného činu je záujem na riadnom výkone rozhodnutí súdov a ďalších orgánov verejnej moci, pričom objektívna stránka § 349 alinea 2 Tr. zák. spočíva v marení výkonu neodkladného opatrenia.

Výkon rozhodnutí je upravený vo viacerých právnych predpisoch v závislosti od toho, akého rozhodnutia sa týka (Trestný poriadok, Občiansky súdny poriadok, Exekučný poriadok). Jeho účelom je v rámci samostatného štádia konania vymôcť prostriedkami donútenia povinnosti (plnenie) uložené povinnému vykonateľným rozhodnutím.

Pre viaceré súdne rozhodnutia vydané v občianskom konaní platí, že nemôžu byť exekučnými titulmi, pretože z ich povahy vyplýva, že nútený výkon neprichádza do úvahy. Týka sa to najmä rozhodnutí o osobnom stave a iných konštitutívnych rozhodnutí. Neodkladné opatrenie o úprave styku rodičov s maloletými deťmi však nie je rozhodnutím, ktorým sa deklaruje alebo konštituuje určité právo alebo právny vzťah, a preto naň môže nadväzovať vykonávacie konanie. Nevyhnutným predpokladom jeho výkonu je vykonateľnosť neodkladného opatrenia a odmietanie povinného dobrovoľne sa podrobiť súdnemu rozhodnutiu.

Výkon rozhodnutí vo veciach maloletých je upravený v ustanoveniach § 370 a nasl. CMP. Citované ustanovenia obsahujú niekoľko spôsobov výkonu od výzvy na dobrovoľné plnenie cez ukladanie pokút až po nútené odňatie dieťaťa. Neodkladné opatrenie o úprave styku rodičov s deťmi sa nevykonáva bezprostredne po nadobudnutí vykonateľnosti. Výkon tohto neodkladného opatrenia nastupuje až vtedy, keď povinný dobrovoľne povinnosť určenú neodkladným opatrením nerešpektuje.

Marenie výkonu neodkladného opatrenia znamená, že neodkladné opatrenie, ktoré má byť v dobe činu vykonané, fakticky v dôsledku konania páchatel'a vykonané nie je a vykonať ho nemožno. Nariadenie výkonu je však primárnou podmienkou, aby mohlo byť neodkladné opatrenie vykonané.

Zo samotnej skutkovej vety je zrejmé, že obžalovaná nerešpektovala neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Rožňava zo dňa 4.5.2018, sp. zn. 5P/80/2014-522, vykonateľné dňa 4.5.2018, v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 19.7.2018, sp. zn. 8CoP/181/2018-633, ktoré nadobudlo právoplatnosť 25.7.2018.

V dôsledku tohto nerešpektovania neodkladného opatrenia bolo voči H. R. vznesené obvinenie. Z vyššie uvedeného je však zrejmé, že trestnoprávna ochrana sa neposkytuje vydanému vykonateľnému neodkladnému opatreniu, ak nebolo začaté konanie o jeho výkone jedným zo zákonných spôsobov.

Zdôrazniť treba, že najprv by museli byť bezvýsledne použité mimotrestné opatrenia občianskoprávneho charakteru smerujúce k výkonu neodkladného opatrenia súdu, a až následné úmyselné konanie smerujúce k zmareniu výkonu takého neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti by bolo možné posúdiť ako prečin podľa § 349 Tr. zák.

V predmetnom prípade teda malo najskôr dôjsť k nariadeniu výkonu neodkladného opatrenia, a až vtedy, ak by obžalovaná úmyselne na výzvu splnenia toho, čo pre ňu z neodkladného opatrenia vyplývalo nereagovala a konala by tak, aby nariadený výkon neodkladného opatrenia zmarila, by bolo možné vzniesť obvinenie z trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 alinea 2 Tr. zák.

Keďže odvolací súd nezistil dôvody pre zmenu rozhodnutia okresného súdu, odvolanie okresného prokurátora považoval za nedôvodné, preto ho postupom podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.